

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ»**

Рівень вищої освіти	- Перший (бакалаврський) освітній рівень -
Ступінь вищої освіти	- Бакалавр
Галузь знань	- 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	- 024 «Хореографія»
Освітня програма	- 024 «Хореографія»
Кількість кредитів	- 5 - 150 год., із них: аудиторних - 50 год.; самостійної роботи студента - 100 год.
Форма навчання	- денна
Рік підготовки	- рік - 2, семестр - 4
Компонент освітньої програми	- обов'язкова
Дні занять	- згідно графіку проходження навчальних дисциплін, відповідно до розкладу
Консультації	- згідно графіку проходження навчальних дисциплін, відповідно до розкладу
Мова викладання	- українська
Вид контролю	- екзамен
Форма навчання	- заочна
Рік підготовки	- рік - 2, семестр – 3,4
Кількість кредитів	- 5 - 150 год., із них: аудиторних - 20 год.; самостійної роботи студента - 130 год.

Керівник курсу:

Соловійов Валерій Федорович – кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри педагогіки та психології

Контактна інформація:

Адреса: 79007, вул. Костюшка 11, ЛДУФК імені Івана Боберського,
м. Львів. каб. 318, тел. (032) 255-32-12
E-mail: valerisolovyov@gmail.com

Опис дисципліни

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань: 02 - «культура і мистецтво», спеціальності – 024 «хореографія».

Дисципліна «Педагогіка та психологія» інтегрує знання про індивідуальний світ людини, взятий у психологічних закономірностях його розвитку та функціонування (психологічний аспект), та знання щодо функцій і механізмів управління розвитком людини (педагогічний аспект). Програма передбачає формування психолого-педагогічної скерованості мислення студентів, закладення фундаменту професійної діяльності, оскільки психолого-педагогічні знання й уміння дозволяють вчителю організовувати процес виховання та навчання, орієнтований на потреби і можливості конкретних учнів. Неможливо говорити про ефективність педагогічного впливу без опори на психологічні знання.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія» є механізми формування та функціонування психіки людини, формування особистості у процесі виховання та навчання.

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка та психологія» є формування в майбутніх фахівців системи знань і умінь щодо загальної психолого-педагогічної підготовки, необхідної для вирішення практичних, професійних і наукових завдань, базових знань про основні закономірності функціонування психіки для розуміння механізмів, які забезпечують ефективність навчального процесу та формують оптимальні методи засвоєння знань.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Педагогіка та психологія» є: ознайомити студентів з найбільш значущими сучасними педагогічними ідеями та теоріями; забезпечити оволодіння категорійним апаратом педагогіки; сформулювати уявлення про сутність, зміст і структуру процесів навчання та виховання; ознайомити з технологією навчання та виховання; забезпечити

засвоєння сучасних принципів і підходів до організації освіти; збагатити студентів знаннями про особистість дитини та її розвиток у процесі різносторонньої діяльності; розкрити специфіку педагогічного процесу та його гуманістичну спрямованість; розвинути педагогічне мислення та сформувати основні принципи культури педагогічного спілкування та взаємодії; навчити теоретично обґрунтовано описувати і пояснювати реальні педагогічні ситуації, виділяючи в них педагогічні завдання; виробити у студентів навички організації самостійної роботи у процесі навчання; забезпечити опанування майбутніх фахівців навичками і прийомами прийняття управлінських рішень, адекватних умовам ринку освітніх послуг; ознайомити студентів з найважливішими нормативними документами про школу та освіту; надати допомогу майбутнім фахівцям у пізнанні індивідуально-психологічних особливостей людини, знаходженні ефективних способів впливу на аудиторію, здійсненні заходів, спрямованих на згуртованість колективу, запобігання конфліктним ситуаціям під час навчання; виробити у студентів первинні навички дослідницької роботи, навички професійної рефлексії (самооцінки), виховати потребу самостійно поповнювати педагогічні знання.

Навчальний контент

Теми	Розподіл годин				Результати навчання Знати:
	разом	л	с	с.р	
ТЕМА 1. Вступ, предмет, об'єкт, завдання та методи психології..	11	2	2	7	- Психологія в системі сучасних наук. Об'єкт та предмет психології. - Психічні процеси. Психічні стани. Психічні властивості. Галузі психології. Теоретичні галузі психології. Практичні галузі психології. - Практичне значення психології. Методи психології. Теоретичні методи. Організаційні методи.
ТЕМА 2. Предмет педагогіки та методи науково-педагогічних досліджень.	11	2	2	7	- Педагогіка як наука. Предмет педагогіки. - Основні педагогічні категорії - виховання, освіта і навчання. Система педагогічних наук. - Загальна педагогіка. Історія педагогіки. Соціальна педагогіка. - Міжпредметні зв'язки педагогіки. - Метод, методика науково-педагогічного дослідження.
ТЕМА 3. Основні проблеми розвитку європейського шкільництва та педагогічної думки.	12	2	2	8	- Антична педагогіка: виховання і школа в античному світі; філософсько-педагогічна думка в античних суспільствах . - Особливості освітньо-виховної практики в епоху середньовіччя: типи виховних систем, виникнення університетів. - Епоха Відродження та зміни у поглядах на освіту. - Освітні ідеї реформаторського руху. - Видатні діячі епохи буржуазних революцій в Європі. - Педагоги – класики XVIII – XIX. - Основні теорії європейської освіти нового часу..
ТЕМА 4. Історія українського шкільництва та педагогіки	12	2	2	8	- Виховання і навчання у первісних та родових племенах на території України. - Культурний та освітній розквіт Київської Русі. Пам'ятки педагогічної думки Київської Русі. - Освіта та розвиток педагогічної думки в XVI – XVIII ст.: діяльність братських шкіл; перші національні заклади вищого. - Стан освіти в Україні у складі Російської імперії та на західноукраїнських землях. - Видатні українські педагоги XIX- початку XX ст.
ТЕМА 5. Психологічна структура особистості.	12	2	2	8	- Поняття про індивіда, індивідуальність, особистість. - Структура особистості. Структура особистості за З. Фройдом. Структура особистості за К. Юнгом. - Структура особистості за С. Рубінштейном. - Структура особистості за К. Платоновим. - Захисні механізми особистості.
ТЕМА 6. Розвиток особистості та виховання.	12	2	2	8	- Фази психосоціального розвитку за Е. Еріксоном. - Психологія пізнього дитинства (6–12 років). - Психологія підлітків (12–15 років). - Психологія юнацтва (15–21 рік).

Вікова періодизація. Вікові особливості психічного та фізичного розвитку особистості.					
ТЕМА 7. Темперамент. Характер.	12	2	2	8	- Поняття про темперамент та його провідні риси. - Теорії темпераменту. Гуморальна теорія. Конституційна теорія Е. Кречмера. - Конституційна концепція У. Шелдона. - Фізіологічна теорія темпераменту І. Павлова. - Типи нервової системи. Типи темпераменту та їхня психологічна характеристика. Сангвініки. Холерики. Флегматики. Меланхоліки. - Поняття про характер та його провідні риси. Типологія характеру.
ТЕМА 8. Когнітивна сфера особистості – відчуття та сприймання.	14	2	4	8	- Загальна характеристика відчуттів. - Види відчуттів та їхня класифікація; - Неспецифічні відчуття. Закономірності відчуттів. Абсолютна чутливість. - Абсолютний поріг. Диференційна чутливість. Диференційний поріг. Кількісні зміни чутливості. - Поняття про сприймання. - Класифікація сприймання. - Особливості сприймання.
ТЕМА 9. Поняття про пам'ять та мислення.	14	2	4	8	- Загальна характеристика пам'яті. - Функції пам'яті. - Види пам'яті та їхня класифікація. - Класифікація за тривалістю закріплення та зберігання матеріалу. - Класифікація за характером психічної активності. - Класифікація за ступенем розуміння матеріалу. - Класифікація за характером цілей діяльності. - Процеси пам'яті. - Мислення як вища форма пізнавальної діяльності. - Види мислення та їхня класифікація. - Мисленнєві операції.
ТЕМА 10. Емоційна та мотиваційна сфера особистості.	13	2	4	7	- Поняття про емоції та почуття, їхні властивості та основні функції. - Функції почуттів. - Основні теоретичні підходи до вивчення емоцій та почуттів. - Види емоцій і почуттів та їхня класифікація - Потреби, мотиви та ціннісні орієнтації особистості. Класифікація потреб за А. Маслоу.
ТЕМА 11. Соціально-психологічні основи спілкування.	13	2	4	7	- Поняття про спілкування, його структура та функції. - Функції спілкування: інформаційно-комунікативна, регулятивно-комунікативна, афективно-комунікативна. - Механізми міжособистісного сприймання.

					- Види спілкування. - Засоби та стилі спілкування. Соціальна дистанція.
ТЕМА 12. Процес навчання. Методи і засоби навчання. Організаційні форми навчання. Урок в сучасній школі.	16	2	6	8	- Дидактика як галузь педагогіки, її виникнення і розвиток. - Основні категорії дидактики. - Методи навчання та їх класифікація. - Прийоми навчання. - Організаційні форми навчання. Індивідуальне навчання. Індивідуально-групова форма навчання. - Класно-урочна форма навчання. Урок - основна форма організації навчання. - Форми роботи на уроці. Основні вимоги до уроку.
ТЕМА 13. Сутність процесу виховання. Закономірності та принципи виховання. Методи, форми та засоби виховання.	16	2	6	8	- Процес виховання, його структура і рушійні сили. - Структура процесу виховання. Мета і завдання виховання. - Закономірності виховання. - Принципи виховання. - Методи виховання. - Прийом виховання. - Методи формування свідомості особистості. - Методи організації діяльності; - Методи стимулювання діяльності і поведінки. - Методи самовиховання.

Формування програмних компетентностей:

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- Навички здійснення безпечної діяльності;
- Усвідомлення ролі культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин;
- Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної);
- Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти;

- Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва;
- Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності;
- Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини;
- Здатність використовувати принципи, методи та засоби педагогіки, сучасні методики організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових, профільних, фахових закладах освіти;
- Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психологофізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу;
- Здатність дотримуватись толерантності у міжособистісних стосунках, етичних і добродійних взаємовідносин у сфері виробничої діяльності.

Політика курсу

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Семінарські та практичні роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (60% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання (дострокове складання) курсу відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності (Стаття 42 Закону України «Про освіту») та студентоцентрованого підходу (<https://naqa.gov.ua>)

Оцінювання

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до:

1. Положення ЛДУФК ім. Івана Боберського про організацію освітнього процесу: <https://www.ldufk.edu.ua/files/Nauka/Naukova%20robota/osv20zaversh.pdf>
2. Робочої програми: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/17620>
3. Порядку оцінювання: <https://www.ldufk.edu.ua/files/Nauka/Naukova%20robota/osv.%20proces.%202020.%20zaversh.pdf>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Боднарчук О.І., Боднарчук Л. І. Основи психології та педагогіки: Курс лекцій. – К.: МАУП, 2001. – 168 с.
2. Божович Л.В., Славина Л.С. Психическоеразвитиешкольника и еговоспитание. – М.,1979.
3. Вашенко Г. Виховний ідеал (записки виховника). – Полтава, 1994.
4. Винникот Д.В. Разговор с родителями. М., 1994.
5. Гамезо М. В., Домашенко И. А. Атлас по психологии. – М.: Педагогическое общество России, 2001. – 276 с.
6. Гиппенрейтер Ю. Б. Введение в общую психологию: Курс лекций.–М.:ЧЕРо, 1999. – 336с.
7. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 374 с.
8. Загальна психологія: Навч. посіб. / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. – К.: АПН, 1999. – 463 с.
9. Історія педагогіки /За ред. С.Грищенка. – К.,1973.
10. Кон И.С. Психология ранней юности. – М.: Просвещение, 1989.
11. Крайг Г. Психология развития. – СПб.: Питер, 2000.
12. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: навч. посібник. – 4-е вид., доп. – К.: ВАТ КДНК, 2003. – 615 с.
13. Немов Р. С. Психология. Кн. 1. – М.: ВЛАДОС, 1997. – 688 с.
14. Основи психології: Підручник / За ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. – К.: Либідь, 1996. – 623 с.
15. Основы психологии: практикум / Ред.-сост. Л. Д. Столяренко. – Ростов н/Д: Феникс, 2003. – 704 с.
16. Партико Т. Б. Загальна психологія. – К.: Ін Юре, 2008. – 416 с.
17. Партико Т. Б. Курс загальної психології: Навч. посібник. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. – 208 с.
18. Педагогика: Учебник для ВУЗов/ под ред. Бодровской Н. –СПб.: Питер, 2000.
19. Педагогічна майстерність / За ред. І.А. Зязюна. – К.: Вища школа, 1997. – 349 с.
20. Подласый И.М. Педагогика. – М.: Просвещение, 1996. – 478 с.
21. Практикум з педагогіки: навч. Посібник / За заг. ред. О.А.Дубасенюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 464 с.
22. Психологический словарь / Под ред. В.П.Зинченко, Б.Г.Мещерякова. – М.: Педагогика-Пресс, 1996. – 440 с.
23. Психология личности: Словарь-справочник / Под ред. П.П. Горностая, Т.М.Титаренко. – К.: Рута, 2001. – 320 с.
24. Психологічний словник / За ред. В. І. Войтка. – К.: Вища школа, 1982. – 216 с.
25. Психологія: Підручник / Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін.; за ред. Ю. Л. Трофімова. – 2-ге вид. – К.: Либідь, 2000. – 558 с.
26. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии. – СПб.: Питер Ком, 1999. – 720 с.
27. Слободчиков В. И., Исаев Е. И. Психология человека: Введение в психологию субъективности. – М.: Школа-Пресс, 1995. – 384 с.
28. Словарь практического психолога / Сост. С. Ю. Головин. – Минск: Харвест, 1997. – 800с.
29. Столяренко Л. Д. Основы психологии. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2000. – 672 с.
30. Сухомлинський В. Батьківська педагогіка. – К.,1979.
31. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посібник для студ. вузів. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: Академія, 2005. – 560 с.

32. Хрестоматия по истории зарубежной педагогики: учеб. пособие для студентов пед. ин-тов / Сост. и авт. ввводных статей А. И. Пискунов. – М.: Просвещение, 1981. – 528 с.
33. Ягулов В.В. Педагогіка: навчально-виховний процес: навч. посібник. – К.: Либідь, 2003. – 560 с.

Інформаційні ресурси інтернет:

Журнал «Сучасна Освіта» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://s-osvita.com.ua/>

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/>

Національна академія педагогічних наук України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: naps.gov.ua/

Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/>

Освітній проект ІНТЕРШКОЛА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://is4all.in.ua/>

Острів Знаний [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ostriv.in.ua/>

Партнерство в навчанні: освітня мережа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua.partnersinlearningnetwork.com/>

Педагогическая библиотека [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.pedlib.ru>.

Педагогіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pedagogika.at.ua>.

Педагогічні персоналії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pedagogika.at.ua/publ/pedagogichni_personaliji/6.

Програма Intel «Навчання для майбутнього» [Електронний ресурс] // Intel. Навчання для майбутнього в Україні. – Режим доступу: <http://www.iteach.com.ua/>

Almamater: Всє для преподавателей! [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://almamater.com.ua/>

European Training Village : Policy Report [Electronic resource]. – Access mode : <http://www2.trainingvillage.gr/etv/policyreport/policyreport.asp>.

Europeana [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.europeana.eu/portal/>.

Eurydice — Network on Educational System and Policies in the Europe / EACEA [Electronic resource]. – Access mode : http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/index_en.php.

Базова та допоміжна література розміщена в електронній бібліотеці на інтернет-ресурсі: www.psytopos.lviv.ua <http://www.psy.msu.ru>, <http://psylib.kiev.ua/>; www.psychology.net.ru; www.openweb.ru; www.myword.ru <http://lib.pu.if.ua>. – Сайт наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. <http://www.pu.if.ua/depart/PedagogicalPsychology/ua/4228/> - кафедра педагогічної та вікової психології.

<http://www.nbuv.gov.ua/>- Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.

<http://hklib.npu.edu.ua/>- Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.

<http://www.koob.ru/>- електронна бібліотека «Куб».

<http://upsihologa.com.ua/>- портал професійних психологів України «У психолога»